

Czwartek, 18 kwietnia 2019 r.

P8_TA(2019)0424

Brunei**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 kwietnia 2019 r. w sprawie Brunei (2019/2692(RSP))**

(2021/C 158/03)

Parlament Europejski,

- uwzględniając oświadczenie rzecznik wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 3 kwietnia 2019 r. w sprawie wdrożenia kodeksu karnego w Państwie Brunei Darussalam,
 - uwzględniając wytyczne UE w sprawie kary śmierci, wytyczne w sprawie polityki UE wobec państw trzecich dotyczące tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, wytyczne w sprawie obrońców praw człowieka oraz wytyczne na rzecz promowania i ochrony wszystkich praw człowieka przysługujących lesbijkom, gejom, osobom biseksualnym, transpłciowym i interseksualnym (LGBTI),
 - uwzględniając oświadczenie wysokiej komisarz NZ ds. praw człowieka Michelle Bachelet z 1 kwietnia 2019 r., w którym zaapelowała do Brunei o niewprowadzanie w życie nowego, „drakońskiego” kodeksu karnego,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
 - uwzględniając Konwencję NZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, podpisaną przez Brunei w 2015 r.,
 - uwzględniając Konwencję o prawach dziecka,
 - uwzględniając Konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet,
 - uwzględniając Deklarację praw człowieka ASEAN z 2012 r.,
 - uwzględniając plan działania ASEAN-UE na lata 2018–2022,
 - uwzględniając dialog polityczny UE-ASEAN na temat praw człowieka, który odbył się 29 listopada 2017 r.,
 - uwzględniając oświadczenie zastępcy rzecznika Departamentu Stanu USA z 2 kwietnia 2019 r. w sprawie drugiego i trzeciego etapu wdrażania szariackiego kodeksu karnego w Brunei,
 - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w 2014 r. Brunei wprowadziło szariacki kodeks karny, którego wdrożenie zaplanowano w trzech etapach; mając na uwadze, że trzeci etap wdrażania rozpoczął się 3 kwietnia 2019 r.; mając na uwadze, że przewidziano na nim wejście w życie takich przepisów jak ukamienowanie za stosunki seksualne między osobami tej samej płci odbywane za obopólną zgodą, seks pozamałżeński i aborcję, a także amputację kończyn za kradzież; mając na uwadze, że w kodeksie przewidziano również karę śmierci dla muzułmanów i niemuzułmanów znieważających lub zniesławiających proroka Mahometa; mając na uwadze, że szariacki kodeks karny ma zastosowanie zarówno do muzułmanów, jak i niemuzułmanów, w tym obcokrajowców, a także do przestępstw popełnionych poza krajem przez obywateli lub stałych rezydentów Brunei;
- B. mając na uwadze, że dzieci w okresie dojrzewania uznane za winne popełnienia ww. przestępstw mogą podlegać takim samym karom jak dorośli; mając na uwadze, że niektóre młodsze dzieci mogą zostać skazane na karę chłosty;
- C. mając na uwadze, że przed wprowadzeniem szariackiego kodeksu karnego homoseksualizm był w Brunei nielegalny i groziła za niego kara pozbawienia wolności do 10 lat;
- D. mając na uwadze, że ostatnie wybory w Brunei odbyły się w 1962 r.; mając na uwadze, że sułtan pełni zarówno funkcję głowy państwa, jak i premiera oraz ma pełnię władzy wykonawczej;

Czwartek, 18 kwietnia 2019 r.

- E. mając na uwadze, że specjalny sprawozdawca ONZ ds. tortur stwierdził, że każda forma kary cielesnej jest sprzeczna z zakazem tortur i innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania i nie może być uznana za legalną sankcję na mocy prawa międzynarodowego; mając na uwadze, że niektóre kary zapisane w brunejskim kodeksie karnym są równoznaczne z torturami oraz okrutnym, niehumanitarnym i poniżającym traktowaniem zakazanym zgodnie z Konwencją w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, której Brunei jest sygnatariuszem od 2015 r.;
- F. mając na uwadze, że przepisy szariackiego kodeksu karnego naruszają zobowiązania Brunei wynikające z międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka, takie jak poszanowanie prawa do życia, wolności od tortur i innych form złego traktowania, wolności wypowiedzi, wolności wyznania i prawa do prywatności; mając na uwadze, że przepisy kodeksu sankcjonują dyskryminację ze względu na orientację seksualną, a także dyskryminację kobiet i mniejszości religijnych w Brunei oraz mogą podburzać do przemocy;
- G. mając na uwadze, że Sojusz Agend Narodów Zjednoczonych ds. HIV/AIDS (UNAIDS) oraz Fundusz Ludnościowy ONZ (UNFPA) stwierdziły, że przepisy brunejskiego kodeksu karnego, zgodnie z którymi homoseksualizm jest uznawany za niezgodny z prawem i które przewidują kary za opiekę medyczną w zakresie zdrowia reprodukcyjnego, mają nieproporcjonalny wpływ na kobiety i osoby LGBTI, co stwarza przeszkody w dostępie do informacji i usług zdrowotnych, utrudnia dostęp do informacji i usług z zakresu zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz negatywnie wpływa na zdrowie publiczne;
- H. mając na uwadze, że tradycja, religia i kultura w Brunei są wykorzystywane do usprawiedliwiania dyskryminacji kobiet i osób LGBTI; mając na uwadze, że w sprawozdaniu dotyczącym Brunei opublikowanym przez Biuro Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka 11 marca 2019 r. stwierdzono, że w kraju tym istnieją głęboko zakorzenione postawy patriarchalne i dyskryminujące stereotypy, których odzwierciedleniem są akademickie i zawodowe wybory kobiet, ich nierówna pozycja na rynku pracy oraz w związkach małżeńskich i stosunkach rodzinnych; mając na uwadze, że stereotypy te są podstawową przyczyną przemocy wobec kobiet;
- I. mając na uwadze, że Brunei jest znane ze swojego wieloetnicznego społeczeństwa wyznającego szereg rozmaitych pokojowo ze sobą współistniejących religii, w tym islam, chrześcijaństwo, buddyzm, hinduizm oraz różne miejscowe religie; mając na uwadze, że konstytucja Brunei uznaje wolność religijną i stanowi, że „wyznawcy wszystkich religii mogą ją praktykować w pokoju i harmonii”; mając na uwadze, że wbrew konstytucji rząd Brunei zakazał nawracania na wszelkie religie poza islamem i ich nauczania, a ponadto zdelegalizował wszystkie publiczne uroczystości z okazji Bożego Narodzenia;
- J. mając na uwadze, że w Brunei obowiązuje faktyczne moratorium na wykonywanie kary śmierci, a ostatniej egzekucji dokonano w 1957 r.; mając na uwadze, że wejście w życie szariackiego kodeksu karnego spowoduje faktyczne przywrócenie kary śmierci; mając na uwadze, że UE potępiła karę śmierci zawsze i w każdych okolicznościach;
- K. mając na uwadze, że przyjęcie nowych ustaw wywołało międzynarodowe oburzenie i apel o bojkot hoteli należących do Brunei Investment Agency (BIA); mając na uwadze, że agencja ta jest częścią Ministerstwa Finansów i Gospodarki Brunei oraz że należy do niej szereg projektów inwestycyjnych na całym świecie; mając na uwadze, że przedstawiciele BIA stwierdzili, iż do jej podstawowych wartości należą wzajemny szacunek oraz pozytywna ocena różnic i różnorodności;
- L. mając na uwadze, że Brunei ratyfikowało jedynie dwie podstawowe międzynarodowe konwencje ONZ dotyczące praw człowieka: Konwencję o prawach dziecka oraz Konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet; mając na uwadze, że trzeci cykl powszechnego okresowego przeglądu praw człowieka w Brunei rozpocznie się 10 maja 2019 r.;
- M. mając na uwadze, że UE zawiesiła negocjacje umowy o partnerstwie i współpracy z Brunei;
1. zdecydowanie potępiła wejście w życie reakcyjnego kodeksu karnego opartego na szariacie; wzywa władze Brunei do jego natychmiastowego uchylecia i dopilnowania, by krajowe przepisy prawne były zgodne z międzynarodowym prawem i międzynarodowymi normami, zgodnie z zobowiązaniami Brunei wynikającymi z międzynarodowych instrumentów na rzecz praw człowieka, w tym w odniesieniu do mniejszości seksualnych, mniejszości religijnych i osób niewierzących;
 2. ponownie potępiła przywrócenie kary śmierci; wzywa Brunei do przywrócenia moratorium na stosowanie kary śmierci, co będzie krokiem na drodze do jej zniesienia;

Czwartek, 18 kwietnia 2019 r.

3. stanowczo potępia stosowanie tortur oraz okrutne, poniżające i nieludzkie traktowanie w każdych okolicznościach; podkreśla, że przepisy kodeksu karnego opartego na szariacie naruszają zobowiązania Brunei wynikające z międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka oraz że ustanowione w nim kary naruszają zwyczajowe międzynarodowe prawo zakazujące tortur i innych form złego traktowania;
4. jest głęboko zaniepokojony faktem, że choć wiele państw depenalizuje kontakty między osobami tej samej płci odbywające się za obopólną zgodą, to niestety Brunei jest siódmym krajem, w którym za akty homoseksualne odbywające się za obopólną zgodą grozi kara śmierci; wzywa władze Brunei do przestrzegania międzynarodowych praw człowieka oraz do depenalizacji homoseksualizmu;
5. wzywa władze Brunei do zagwarantowania przestrzegania zasady równości wobec prawa wszystkich obywateli oraz poszanowania praw podstawowych wszystkich obywateli, bez względu na płeć, orientację seksualną, rasę lub religię; jest poważnie zaniepokojony możliwym stosowaniem prawa karnego wobec dzieci; wzywa Brunei, aby w żadnym wypadku nie orzekano kary śmierci, tortur lub pozbawienia wolności wobec dzieci;
6. wzywa władze Brunei do pełnego poszanowania wolności religijnej w sułtanacie, zgodnie z postanowieniami konstytucji tego państwa, oraz do zezwolenia na publiczne świętowanie wszystkich świąt religijnych, w tym Bożego Narodzenia; podkreśla, że przepisy w tym zakresie muszą ściśle przestrzegać praw człowieka;
7. zachęca władze Brunei do wspierania dialogu politycznego z głównymi podmiotami społeczeństwa obywatelskiego, organizacjami praw człowieka, instytucjami religijnymi i organizacjami biznesowymi, zarówno w Brunei, jak i poza nim, w celu wspierania i ochrony praw człowieka na jego terytorium; podkreśla prawo do wyrażania krytycznych lub satyrycznych opinii, które stanowi zgodny z prawem przejaw wolności wypowiedzi, zapisany w międzynarodowych ramach praw człowieka;
8. wzywa Brunei do ratyfikowania pozostałych podstawowych instrumentów międzynarodowego prawa w dziedzinie praw człowieka, w tym Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych i Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania; wzywa władze Brunei do wystosowania stałego zaproszenia dla przedstawicieli wszystkich specjalnych procedur Rady Praw Człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych do składania wizyt w tym kraju;
9. wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ), by w przypadku skutecznego wdrożenia kodeksu karnego opartego na szariacie rozważyła przyjęcie na szczeblu UE środków ograniczających związanych z poważnymi naruszeniami praw człowieka, takich jak zamrożenie aktywów i zakaz wydawania wiz;
10. wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel do wznowienia negocjacji w sprawie umowy o partnerstwie i współpracy między UE a Brunei, pod warunkiem że kodeks karny będzie zgodny z prawem międzynarodowym i międzynarodowymi standardami praw człowieka;
11. zwraca uwagę na pracę obrońców praw człowieka na rzecz promowania i ochrony praw osób LGBTI; wzywa instytucje UE do zwiększenia wsparcia dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego i obrońców praw człowieka w Brunei;
12. wzywa delegaturę UE w Indonezji i Brunei Darussalam z siedzibą w Dżakarcie, delegaturę UE przy ASEAN i ESDZ do ścisłego monitorowania sytuacji oraz do konsultacji z władzami Brunei, ambasadorami i przedstawicielami w tej sprawie; wzywa ESDZ do uwzględnienia sytuacji w Brunei jako punktu w porządku obrad następnego dialogu politycznego ASEAN-UE dotyczącego praw człowieka;
13. zachęca państwa członkowskie do aktywnego udziału w zbliżającym się powszechnym okresowym przeglądzie praw człowieka, który odbędzie się od 6 do 17 maja 2019 r., aby przeanalizować sytuację w zakresie praw człowieka w Brunei;
14. podkreśla, że dopóki kodeks karny obowiązuje w obecnej formie, instytucje UE muszą rozważyć umieszczenie na czarnej liście hoteli należących do Brunei Investment Agency;
15. wzywa UE i jej państwa członkowskie do przestrzegania międzynarodowych ram prawnych w zakresie dostępu do procedur azylowych i ochrony humanitarnej dla ofiar obecnie obowiązującego w Brunei kodeksu karnego;

Czwartek, 18 kwietnia 2019 r.

16. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych, rządowi państw członkowskich, sekretarzowi generalnemu ONZ, wysokiemu komisarzowi ONZ ds. praw człowieka, Komisji ONZ ds. Statutu Kobiet, Radzie Praw Człowieka ONZ, sekretariatowi ASEAN, Komisji Międzyrządowej ASEAN ds. Praw Człowieka, sułtanowi Brunei Hassanalowi Bolkiahowi i rządowi Brunei.
